

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

Салімов Р.

(прізвище, ім'я, по батькові)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства

(назва кваліфікаційної роботи магістра)

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр і назва спеціальності)

Студента (ки) 4 курсу Р. Салімова
(номер курсу) (ініціали, прізвище)

групи Ф-91р
(шифр групи)

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело _____

(підпис)

(ініціали та прізвище здобувача)

Керівник к.е.н., доцент
(посада, науковий ступінь)

_____ (підпис)

Т.В. Касьяненко
(ініціали, прізвище)

Суми 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Кафедра фінансових технологій і підприємництва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри

д.е.н., проф.

(науковий ступінь, учене звання)

Лариса ГРИЦЕНКО

(підпис)

(ініціали, прізвище)

«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(шифр)

(назва)

студента 4 курсу групи Ф-91р

(номер курсу)

(шифр групи)

Салімова Р.

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи

«Оцінювання інвестиційної привабливості підприємства»

затверджена наказом по СумДУ № 0509 від «15» 05 2023 року.

2. Термін подання студентом закінченої роботи « 10» 06 2023 року.

3. Мета кваліфікаційної роботи - розкриття сутності оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

4. Об'єкт дослідження - процес розвитку оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

5. Предмет дослідження - організаційно-економічні засади, теоретико-методичні й науково-практичні аспекти розвитку оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

6. Кваліфікаційна робота виконується за матеріалами компанії «Pfizer, Inc.».

7.Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
1	Теоретико-методологічні засади інвестиційної привабливості компанії	25.04.2023
2	Інвестиційна привабливість підприємства в умовах глобалізації	05.05.2023
3	Дослідження фінансової та інвестиційної діяльності американської фармацевтичної компанії «Pfizer, Inc.»	23.05.2023
4	Оцінка інвестиційної привабливості та інноваційного потенціалу «Pfizer, Inc.»	30.05.2023
5	Формування і реалізація інвестиційної політики компанії «Pfizer, Inc.»	08.06.2023

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи бакалавра:

- проаналізувати теоретико-методологічні засади інвестиційної привабливості компанії;
- визначити сутність інвестиційної привабливості підприємства в умовах глобалізації;
- пояснити особливості інвестиційної привабливості підприємства;
- провести дослідження фінансової та інвестиційної діяльності американської фармацевтичної компанії «Pfizer, Inc.»;
- здійснити оцінку інвестиційної привабливості та інноваційного потенціалу «Pfizer, Inc.»;
- з'ясувати формування і реалізацію інвестиційної політики компанії «Pfizer, Inc.».

3. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	к.е.н., доцент Т.В. Касьяненко	17.04.2023	25.04.2023
2	к.е.н., доцент Т.В. Касьяненко	26.04.2023	05.05.2023
3	к.е.н., доцент Т.В. Касьяненко	06.05.2023	23.05.2023
4	к.е.н., доцент Т.В. Касьяненко	24.05.2023	30.05.2023
5	к.е.н., доцент Т.В. Касьяненко	01.06.2023	08.06.2023

4. Дата видачі завдання: «08» 06 2023 року

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Завдання до виконання одержав

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

АНОТАЦІЯ

кваліфікаційної роботи бакалавра

на тему «ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»

студента _____ Салімова Ревана _____

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

Актуальність дослідження. Аналіз інвестиційної привабливості компанії на міжнародних ринках є дуже актуальним дослідженням, оскільки в сучасних умовах глобалізації економіки більшість компаній прагнуть до розвитку своєї діяльності на міжнародному рівні. При цьому одним з основних чинників успіху є залучення інвестицій з боку іноземних інвесторів.

Дослідження інвестиційної привабливості компанії на міжнародних ринках може забезпечити багато корисної інформації, яка може допомогти компанії в залученні інвестицій, підвищенні її конкурентоспроможності та ефективності її діяльності. Зокрема, аналіз може включати такі показники, як фінансовий стан компанії, рівень прибутковості, ризики та можливості для розвитку на міжнародному ринку, репутація компанії, конкурентне середовище тощо.

Дослідження інвестиційної привабливості компанії на міжнародних ринках також допоможе компанії уникнути можливих проблем, пов'язаних з інвестиціями, таких як втрата контролю над компанією, небажаний вплив на її розвиток, або несприятливі умови з іноземними інвесторами.

Таким чином, аналіз інвестиційної привабливості компанії на міжнародних ринках є дуже важливим і може стати ключовим елементом стратегії розвитку компанії на міжнародному ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-теоретична основа виконання дослідження – роботи таких вчених: Ключковський Ю. Б, Козодой

Л. М., Ковальчук О. Б., Кравченко В. В., Шведа Ю. Р., Рябов С., Сташків Б. І., Головатенко В., Ставнійчук М. І., Бостан С. К., Тимченко С. М. та інших.

Метою роботи є розкриття сутності оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

Об'єкт дослідження - процес розвитку оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

Предмет дослідження - організаційно-економічні засади, теоретико-методичні й науково-практичні аспекти розвитку оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

Результати дослідження можуть бути використані:

– у науково-дослідницькій сфері – для подальшого розвитку наукового дискурсу стосовно теми оцінювання інвестиційної привабливості підприємства;

– у правотворчій сфері – з метою вдосконалення правового забезпечення законодавства у сфері бізнесу;

– у навчальному процесі – під час підготовки підручників і навчальних посібників з навчальних дисциплін «Інвестиційна політика», «Бізнес» тощо.

Ключові слова: оцінювання, інвестиційна привабливість, підприємство.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 45 сторінках, з яких список використаної літератури із 42 найменувань. Робота містить 5 таблиць, 2 рисунки.

Рік захисту роботи – 2023 рік

ЗМІСТ

Вступ.....	7
1. Теоретико-методологічні засади інвестиційної привабливості компанії.....	9
2. Інвестиційна привабливість підприємства в умовах глобалізації.....	15
3. Дослідження фінансової та інвестиційної діяльності американської фармацевтичної компанії «Pfizer, Inc.».....	21
4. Оцінка інвестиційної привабливості та інноваційного потенціалу «Pfizer, Inc.».....	27
5. Формування і реалізація інвестиційної політики компанії «Pfizer, Inc.».....	33
Висновки.....	39
Список використаної літератури.....	41

Вступ

Актуальність дослідження. Аналіз інвестиційної привабливості компанії на міжнародних ринках є дуже актуальним дослідженням, оскільки в сучасних умовах глобалізації економіки більшість компаній прагнуть до розвитку своєї діяльності на міжнародному рівні. При цьому одним з основних чинників успіху є залучення інвестицій з боку іноземних інвесторів.

Дослідження інвестиційної привабливості компанії на міжнародних ринках може забезпечити багато корисної інформації, яка може допомогти компанії в залученні інвестицій, підвищенні її конкурентоспроможності та ефективності її діяльності. Зокрема, аналіз може включати такі показники, як фінансовий стан компанії, рівень прибутковості, ризику та можливості для розвитку на міжнародному ринку, репутація компанії, конкурентне середовище тощо.

Дослідження інвестиційної привабливості компанії на міжнародних ринках також допоможе компанії уникнути можливих проблем, пов'язаних з інвестиціями, таких як втрата контролю над компанією, небажаний вплив на її розвиток, або несприятливі умови з іноземними інвесторами.

Таким чином, аналіз інвестиційної привабливості компанії на міжнародних ринках є дуже важливим і може стати ключовим елементом стратегії розвитку компанії на міжнародному ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науково-теоретична основа виконання дослідження – роботи таких вчених: Ключковський Ю. Б., Козодой Л. М., Ковальчук О. Б., Кравченко В. В., Шведа Ю. Р., Рябов С., Сташків Б. І., Головатенко В., Ставнійчук М. І., Бостан С. К., Тимченко С. М. та інших.

Метою роботи є розкриття сутності оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

Поставлена мета зумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- проаналізувати теоретико-методологічні засади інвестиційної привабливості компанії;
- визначити сутність інвестиційної привабливості підприємства в умовах глобалізації;
- пояснити особливості інвестиційної привабливості підприємства;
- провести дослідження фінансової та інвестиційної діяльності американської фармацевтичної компанії «Pfizer, Inc.»;
- здійснити оцінку інвестиційної привабливості та інноваційного потенціалу «Pfizer, Inc.»;
- з'ясувати формування і реалізацію інвестиційної політики компанії «Pfizer, Inc.».

Об'єкт дослідження - процес розвитку оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

Предмет дослідження - організаційно-економічні засади, теоретико-методичні й науково-практичні аспекти розвитку оцінювання інвестиційної привабливості підприємства.

Методи дослідження. Нами були використані і загальнонаукові, і спеціальні методи дослідження, а саме: логічно-семантичний, історико-правовий, порівняльно-правовий, структурно-функціональний, статистичні методи тощо.

Практичне значення отриманих результатів. Результати дослідження можуть бути використані:

- у науково-дослідницькій сфері – для подальшого розвитку наукового дискурсу стосовно теми оцінювання інвестиційної привабливості підприємства;
- у правотворчій сфері – з метою вдосконалення правового забезпечення законодавства у сфері бізнесу;
- у навчальному процесі – під час підготовки підручників і навчальних посібників з навчальних дисциплін «Інвестиційна політика», «Бізнес» тощо.

1. Теоретико-методологічні засади інвестиційної привабливості компанії

Сьогодні для сталого розвитку і функціонування підприємства необхідно не тільки грамотно розподіляти наявні внутрішні ресурси, а й залучати фінансування ззовні, яке найчастіше здійснюється у вигляді інвестицій. Вони є одним з найважливіших інструментів розширення і оновлення виробництва, підвищення якості продукції, а також підвищення ефекту фінансової діяльності на ринку.

Основним завданням інвестування є вкладення наявного капіталу з метою отримання максимальної фінансової вигоди від того, хто робить цю інвестицію, тому, чим вище інвестиційна привабливість підприємства, що розглядається з цією метою, тим вище рівень інвестицій в нього [1]. Під інвестиціями можуть матися на увазі не тільки фінансові ресурси, а й будь-яке рухоме і нерухоме майно, яке може бути використано для збільшення одержуваного прибутку. Сторони підприємств для інвестування грають роль тієї фінансової підтримки, за допомогою якої вони можуть модернізувати, оновити або розширити виробництво, підвищити якість товарів, а також зміцнити свої позиції і значення на ринку продукції.

Інвестиційна політика підприємства відповідає за залучення і подальший розподіл отриманих інвестицій [2]. Його основним завданням є визначення напрямків, обсягу і коефіцієнта отриманих інвестицій з метою подальшого застосування в пріоритетних сферах їх використання для збільшення виробничого потенціалу, модернізації, збільшення прибутку та інших позитивних ефектів в цілому. Зміст такої діяльності повністю визначається особливостями реалізованих інвестиційних проектів на підприємстві та його пріоритетні напрямки діяльності.

Варто відзначити, що інвестиційний напрямок діяльності є одним з найважливіших напрямків діяльності підприємства, оскільки багато виробничі завдання вирішуються за рахунок зовнішнього фінансування, яке не завжди можна вирішити за допомогою використання внутрішніх ресурсів. Крім того, висока інвестиційна привабливість позитивно позначається на іміджі компанії, що в свою чергу дозволяє їй поліпшити свої позиції на ринку товарів, що випускаються. Цим терміном називають те, наскільки внутрішні і зовнішні фактори підприємства роблять його привабливим для потенційних інвесторів і наскільки вигідними будуть їх вкладення [3].

Зовнішнім фактором, що впливає на привабливість підприємства, є інвестиційний клімат регіону або країни, в якій здійснюється виробнича діяльність [4]. Тут варто враховувати економічні, фінансові, соціально-політичні умови та їх мінливість. На інвестиційний клімат впливають два типи факторів - м'які і жорсткі. М'які фактори - це ті, які схильні до змін, наприклад, адміністративні відсотки, законодавство, фінансові та податкові стимули, в той час як жорсткі фактори означають те, що не можна змінити - географічне положення регіону, кліматичні умови та природні ресурси.

Ще одним важливим зовнішнім фактом є рівень конкурентоспроможності підприємства і його положення на ринку. Під цим розуміється ступінь, в якій підприємство і вироблена ним продукція можуть або не можуть конкурувати з іншими виробниками аналогових товарів (якщо такі є) [5].

Однією з особливостей зовнішніх факторів є те, що вони не можуть контролюватися організацією, тому вона може знайти тільки такі методи здійснення своєї діяльності, які дозволили б їй швидко реагувати на будь-які зміни ззовні з найменшими втратами і витратами на виробничу діяльність.

Внутрішні фактори впливу на інвестиційну привабливість підприємства можуть безпосередньо контролюватися підприємством, а тому при необхідності коригуватися [2]. Під ними зазвичай розуміють інвестиційну привабливість галузі, в якій здійснюється діяльність, і її реальний потенціал,

фінансове становище організації, виробничі фактори, ринкову і правову стабільність, інноваційно-інвестиційну діяльність, а також якість управління, здійснюваного на підприємстві.

Оцінка інвестиційної привабливості може здійснюватися на підставі фінансових показників підприємства, під якими розуміються його ліквідність, фінансова стійкість, майновий стан, прибутковість і ділова активність на ринку, а також внутрішній стан виробничого капіталу, конкурентоспроможність продукції, рівень оснащення персоналу і багато іншого [6]. Ризики і порівняйте їх з вигодами від інвестування в конкретне підприємство, однак важливими залишаються тільки фінансові показники.

Для більш повного розуміння вищеописаного методу оцінки часто вдаються також до оцінки виробничих потужностей, наявності або відсутності або наявності основних фондів, ступеня зносу наявної нерухомості, рентабельності продукції, наявності ресурсів, а також середньооблікової чисельності виробничого персоналу.

Ще одним методом оцінки інвестиційної привабливості підприємства є оцінка, заснована на співвідношенні прибутковості і ризику [7]. Ризик є невід'ємною частиною будь-якого інвестиційного процесу, тому його необхідно враховувати при виборі того чи іншого об'єкта інвестування. Для цього проводиться оцінка обсягу можливих ризиків по відношенню до прогнозованого прибутку, а також розраховується загальний ризик вкладення коштів. Зазвичай вибирається та компанія, яка має менший відсоток ризику. Менший ризик зниження рентабельності виробленого товару і підприємства в цілому, ризик зниження ліквідності, ризик зниження конкурентоспроможності на ринку, ризик зниження отриманого прибутку або ризик зниження рівня фінансового менеджменту тощо.

Найбільш повним методом оцінки конкурентоспроможності підприємства на сьогоднішній день є повний аналіз фундаментальних факторів впливу зовнішнього і внутрішнього середовища на виробничу діяльність підприємства, тобто враховується сукупність всіх факторів [8].

По-друге, дає аналізу безліч зовнішніх факторів, які в силу своєї мінливості і схильності до різких змін не завжди дають точний результат, що також може вплинути на остаточне рішення потенційного інвестора.

Основною ідеєю даного методу оцінки інвестиційної привабливості є процес визначення найважливіших факторів або їх груп в загальній системі інвестиційної привабливості з урахуванням цілей і намірів, які були встановлені потенційним інвестором, з метою отримання повної картини рівня привабливості об'єкта інвестування [9]. Зовнішні фактори враховують загальний рівень інвестиційної активності країни або регіону даного об'єкта, рівень технічного прогресу, загальна динаміка ринку, інвестиційний клімат, методи регулювання інвестиційної діяльності та загальний рівень економічного розвитку. Також приділяється увага загальноекономічним показникам галузі, в якій працює підприємство, рентабельності галузі, її економічним показникам, рівню інноваційно-інвестиційної діяльності, а також загальному показнику попиту на продукцію галузі.

При проведенні вищеописаного методу оцінки інвестиційної привабливості підприємства максимально враховуються всі найважливіші показники і фактори, які на них впливають [10].

Таким чином, всі перераховані вище методи оцінки конкурентоспроможності підприємства можуть використовуватися в залежності від того, які цілі ставить перед собою потенційний інвестор. Однак варто зазначити, що всі вони підходять тільки для довгострокових інвестицій, так як враховують велику кількість факторів впливу і спрямовані на отримання вигоди в довгостроковій перспективі як від інвестора, так і від підприємства.

Необхідність підвищення інвестиційної активності підприємств зумовлена зростанням ринкової конкуренції, необхідністю впровадження продуктивних і технологічних інновацій [11]. Потенційного інвестора цікавлять характеристики конкретного об'єкта інвестування, його інвестиційна привабливість. Об'єктивна оцінка економічного становища підприємства в

передінвестиційної фазі дозволить виключити багато ризиків реалізації проекту. Це можливо в разі використання розумних інструментів оцінки, здатних відобразити всі аспекти діяльності об'єкта інвестування. Цей напрямок є актуальним для наукових досліджень. Це пов'язано з тим, що серед авторів немає єдиної думки щодо трактування поняття «інвестиційна привабливість», методології оцінки. Виникає необхідність вивчення економічного змісту поняття «інвестиційна привабливість підприємства», факторів, що впливають на нього, методів оцінки.

Унікальність даної проблеми продиктована необхідністю зміцнення конкурентних позицій підприємства.

Низька інвестиційна активність, зменшення частки вкладень в основний капітал, призводить до технологічного відставання підприємств, в тому числі будівельних, і втрати фінансової стійкості в усіх без винятку галузях економіки [12].

Реалізація інвестиційних проектів вимагає якісної передпроектної діагностики, в тому числі фінансових можливостей самого підприємства. Особливо важливою є оцінка інвестиційної привабливості підприємств в контексті реалізації проектів в рамках державно-приватного партнерства, коли є необхідність повного врахування та виключення всіх можливих ризиків.

На інвестиційну привабливість підприємства впливає безліч факторів, які умовно можна розділити на зовнішні і внутрішні (рис. 1.1).

До зовнішніх факторів відносяться [13]:

- інвестиційна привабливість країни, яка полягає в правових рамках, сприятливих для ведення бізнесу, соціально-політичній, економічній стабільності, розвиненій кредитно-фінансовій системі, податковій політиці, що стимулює інвестиції;
- інвестиційна привабливість регіону, що характеризується рівнем економічного розвитку регіону, його соціальним, демографічним становищем, наявністю податкових пільг;

– інвестиційна привабливість галузі, включаючи рівень і тип конкуренції в галузі, бар'єри входження в галузь, технології в галузі.

Внутрішні фактори обумовлені фінансово-господарською діяльністю підприємства і повинні відображати фінансовий стан, ділову активність, ефективність системи управління, виробничий потенціал, інвестиційну та інноваційну діяльність [7].

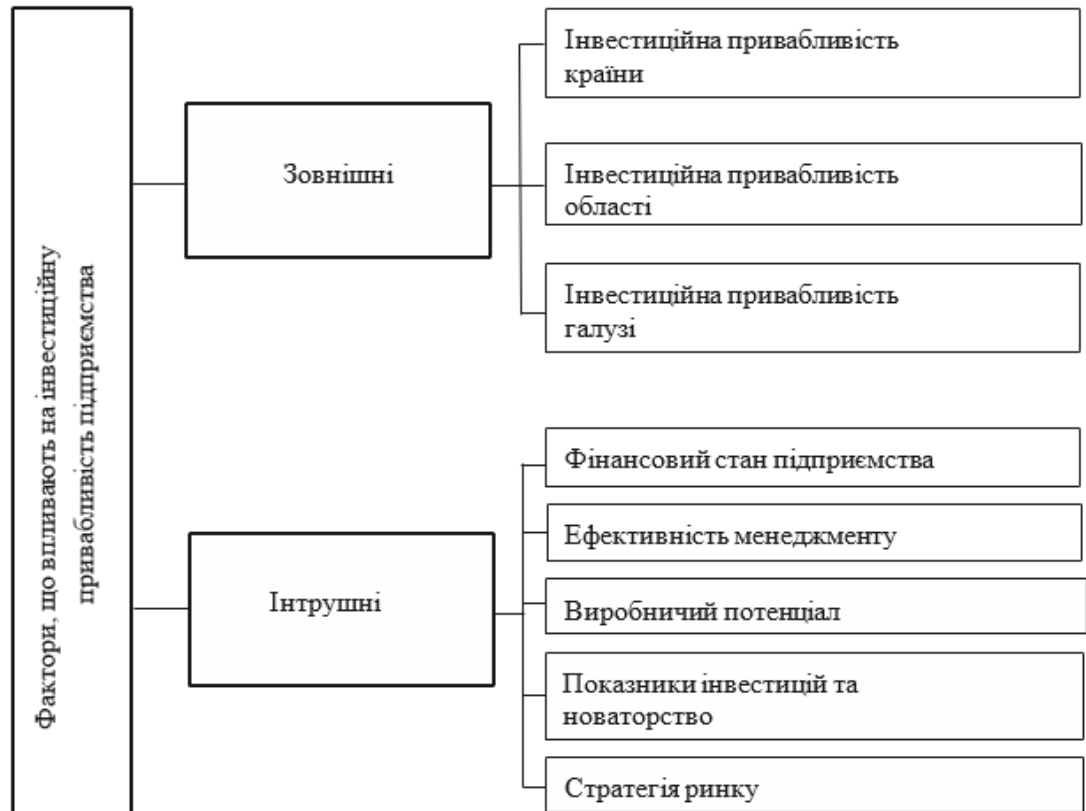

Рис.1.1 - Фактори, що впливають на інвестиційну привабливість підприємства

Джерело: [8].

У сукупності аналіз зовнішніх і внутрішніх факторів дає можливість скласти повну картину потреби в інвестиціях, умови реалізації інвестиційних проектів і можливі результати.

Аналіз зовнішніх факторів може бути проведений потенційними інвесторами з метою прийняття рішення про доцільність вкладення коштів в той чи інший проект [14]. Внутрішні фактори аналізуються з метою отримання об'єктивної оцінки рівня інвестиційної привабливості підприємства, вжиття

заходів щодо її підвищення, а також обґрунтування рішень щодо підвищення інвестиційної активності, в тому числі за рахунок зовнішніх джерел залучення інвестицій.

2. Інвестиційна привабливість підприємства в умовах глобалізації

Інвестиційну привабливість підприємств активно вивчають зарубіжні вчені: Г. Александер, У. Беренс, І. Бланк, Дж. Бейлі, Д. Норткотт, Х. Решке, В. Шарп, а також вітчизняні дослідники: І.А. Бланк, Д.А. Ендовицький, В.А. Бабушкін, Н.А. Батурина, Є.І. Шохін, І.Б. Масленников, Е.І. Крилов, В.М. Власова, М.Г. Єгорова, А.Г. Гіляровська і багато інших [15].

Багато авторів розглядають інвестиційну привабливість з точки зору рівня фінансового стану, однак, на думку Крилова Є.І., Власова В.М., Єгорова М.Г., поряд з цим необхідно враховувати конкурентоспроможність продукції та споживчу орієнтацію діяльності організації, що забезпечить повернення інвестицій [16].

Ендовицький Д.А. зазначає, що інвестиційна привабливість – це сукупність взаємопов'язаних характеристик економічного потенціалу, рентабельності операцій з активами та інвестиційного ризику господарюючого суб'єкта, який має певну здатність до сталого розвитку в конкурентному середовищі [17].

На нашу думку, всі автори сходяться на сутності інвестиційної привабливості, яку можна охарактеризувати як сукупність кількісних і якісних характеристик, що відображають ефективність діяльності підприємства, що є умовою без ризикового інвестування інвестиційних ресурсів.

Поняття «інвестиційна привабливість» має безліч трактувань, і різні автори розходяться в цьому питанні. В даний час до сих пір не існує єдиного підходу до визначення економічної сутності інвестиційної привабливості [18].

Інвестиційна привабливість являє собою сукупність об'єктивних властивостей і ознак, які характеризують об'єкт інвестування (компанії,

проекти) з позицій перспектив розвитку, прибутковості інвестицій і рівня інвестиційних ризиків [19]. Дане визначення враховує інтереси кожного учасника інвестиційного процесу. Однак слід зазначити, що єдиного підходу до оцінки інвестиційної привабливості компанії не існує.

Е.В. Саприкіна в своїх роботах говорить про те, що інвестиційна привабливість підприємства характеризується не тільки стабільним фінансовим станом і рівнем фінансових результатів, а й конкурентоспроможністю продукту, ступенем інвестиційного ризику, можливістю інтенсифікації інвестиційної діяльності. На думку автора, всі елементи, наведені вище, повинні враховуватися при оцінці інвестиційної привабливості конкретної фірми [20].

Оцінка інвестиційної привабливості компанії багато в чому ґрунтується на суб'єктивних оцінках, на досвіді різних аналітиків. Результатом такого аналізу будуть зведені дані за всіма розрахованими і проаналізованими показниками. Ці результати необхідні не тільки організації для оцінки свого становища, але і потенційним інвесторам.

Якщо компанії необхідно залучити інвестиції, керівництво повинно чітко сформулювати стратегію поліпшення Інвестиція привабливість вашої компанії. З метою формування стратегії збільшення Інвестиція привабливість, необхідна В першу чергу проаналізуйте стан компанії на поточний момент часу.

В процесі інвестиційного аналізу в основному використовуються дві групи методів: метод коефіцієнтного аналізу і факторна оцінка.

Якщо розглядати це питання більш глибоко, то можна виділити наступні підходи до оцінки інвестиційної привабливості: метод дисконтування грошових потоків; семифакторна модель; комплексна оцінка за внутрішніми показниками; оцінка, заснована на аналізі зовнішніх і внутрішніх факторів впливу [21]. На даний момент часу це найпопулярніші методи оцінки, використовувані різними авторами.

Під інвестиційною діяльністю розуміється діяльність з вкладення коштів (інвестування) і здійснення певних практичних дій з метою отримання доходу або досягнення іншого корисного ефекту [22]. Слід зазначити, що ця діяльність знайшла відображення в роботі багатьох підприємств і організацій [13].

Для того щоб визначити максимальну ефективність того чи іншого інвестиційного рішення, необхідно вивчити таке поняття, як інвестиційна привабливість підприємства [23]. Під інвестиційною привабливістю підприємства розуміється доцільність вкладення в нього тимчасово вільних грошових коштів іншого підприємства. Таким чином, інвестиційна привабливість Підприємства важливі для оцінки доцільності тих чи інших вкладень, а також необхідні в процесі вибору альтернативних варіантів і визначення ефективності розміщення наявних ресурсів. Для того щоб визначити, скільки підприємство вкладено привабливим чином, необхідно оцінити його фінансово-економічні та технічні показники, а також вивчити його географічне і територіальне положення.

За інвестиційної привабливості підприємства можна судити про поточний стан компанії, перспективи прибутковості та економічної і фінансової потужності фірми, перспективи подальшого зростання і розвитку фірми [24].

Для визначення інвестиційної привабливості підприємства використовується бухгалтерська (фінансова) звітність за останні два календарних роки і останній звітний період.

До основних складових інвестиційної привабливості компанії можна віднести [25]:

— Характеристика технічної бази організації, під якою розуміють стан технологій, значення коефіцієнта морального і фізичного зносу основних фондів і вартість основних засобів.

— Загальний опис технічної бази підприємства, яке має на увазі наявність певних складів, наявність власного автотранспорту,

близькість до транспортних шляхів, наявність сучасного обладнання та машин.

— Виробничі потужності. Цей показник характеризує максимально можливу роботу основних фондів.

— Характеристика системи управління (організаційної структури підприємства). На багатьох великих підприємствах, на території яких створюються трудомісткі і складні види продукції, функціонують відділи, цехи і лабораторії. Для того щоб чітко і оперативно координувати їх роботу, розробляються ієрархічні структури управління [26].

— Асортимент продукції: Тут необхідно враховувати найменування, якісні та кількісні характеристики товару, що випускається.

— Місце підприємства в галузі, на ринку, рівень його монополії. Важливий показник, на підставі якого можна судити про те, яку виробничу нішу на ринку товарів і послуг займає досліджуване підприємство, а також чи є дане підприємство монополістом або випускає конкурентоспроможну продукцію.

Управління підприємством може здійснюватися в рамках функціонування наступних структур управління [27]:

— лінійна - найпростіша структура управління, яка передбачає одноосібний контроль;

— лінійно-штабний - дана структура використовується на середніх і великих компаніях і передбачає управління відділами і цехами, що діють на підприємстві;

— матрична - така структура використовується, якщо компанія підбирає людину, відповідального, наприклад, за розробку нових технологій виробництва. Цій особі передаються повноваження директора в частині освоєння нового виробництва;

— функціональний - дана структура передбачає передачу керівником компанії частини своїх повноважень функціональним керівникам і заступникам по певним функціонуючим виробничим відділам;

— змішана - ця структура передбачає поєднання чотирьох перерахованих вище структур. Так в нижньому рівні (робота бригади) існує лінійна структура, в середньому (робота відділів і цехів) - лінійно-штабна структура, а на вищому рівні (робота підприємства) - функціональність і частково матрична. Проте частіше відбувається синтез різних структур управління, що діють спільно на всіх рівнях економічної ієрархії.

Важливими показниками, на підставі яких визначається мінімальна ціна продукції (максимальна ціна, в умовах ринкової економіки, виходить в результаті зіставлення попиту і пропозиції), є [28]:

— Статутний фонд. Він формується за рахунок суми вкладів засновників господарюючого суб'єкта для забезпечення його безперебійного функціонування. Сума статутного капіталу відповідає сумі, яка зафіксована в установчих документах. Ця сума незмінна;

— Структура собівартості продукції. Витрати виробництва - це комплекс матеріальних засобів і праці, на основі яких формується ціна виробництва в даній компанії. Величина цих витрат визначає грошову оцінку витрат, які пов'язані з використанням палива, сировини, енергії та ін.

Головна мета будь-якої компанії - отримання прибутку. Інвестиційні проекти не є винятком. Прибутковість інвестиційного проекту відіграє значну роль в роботі компанії, адже якщо інвестиційний проект не приносить доходу, то він недоцільний до реалізації. Кінцевий фінансовий результат господарської діяльності підприємства характеризується наявністю або прибутку, або збитку. Цей показник визначається шляхом вирахування з виручки від реалізації товарів і послуг витрат на виробництво і реалізацію продукції [29].

В умовах ринкової економіки компанія може прагнути як до максимізації прибутку, так і до отримання такого обсягу прибутку, який дозволить підприємству зберегти свої позиції на ринку товарів і послуг, а також дозволить компанії розвиватися і рости в конкурентному середовищі.

Інвестиції є однією з найважливіших складових сучасної економіки. Інвестиційна діяльність є найважливішою детермінантою ефективного соціально-економічного розвитку економіки регіону [1]. Проблема залучення інвестицій дуже актуальна, так як вони дозволяють компанії перейти на наступний етап розвитку і підвищити якість управління.

У науковій літературі існує поняття інвестиційної привабливості підприємства, яке служить визначенням максимальної ефективності того чи іншого інвестиційного рішення. Однак єдиного підходу до трактування цього терміну поки немає, незважаючи на те, що цій проблемі присвячено безліч робіт українських і зарубіжних дослідників і вчених. Єдиного підходу також немає і до методів підвищення ефективності інвестиційної політики. Більшість дослідників трактують цей термін як систему, або як сукупність різних ознак або факторів внутрішнього або зовнішнього середовища. Такий підхід сформувався у зв'язку з впливом багатьох факторів на інвестиційну привабливість.

Найпопулярнішою точкою зору на інвестиційну привабливість є ототожнення цього терміну з доцільністю вкладення коштів інвестора в актуальне для нього підприємство.

Така цілеспрямованість залежить від багатьох факторів, які характеризують суб'єкта. Дослідники Л. Валінурова та О. Казакова трактують термін «інвестиційна привабливість» як сукупність об'єктивних ознак, властивостей, засобів і можливостей, що визначають потенційний платоспроможний попит на інвестиції [2]. І. Бланк називає інвестиційну привабливість підприємства узагальнюючою характеристикою переваг і недоліків інвестування в певні напрямки і Об'єкти з позиції певного інвестора [3]. Він вважає, що на оцінку інвестиційної привабливості кожного окремого об'єкта впливає безліч факторів, тому до нього застосовується строго індивідуальний підхід.

3. Дослідження фінансової та інвестиційної діяльності американської фармацевтичної компанії «Pfizer, Inc.»

Американська фармацевтична компанія «Pfizer Inc.» була заснована в 1849 р. і відтоді є одним зі світових лідерів ринку (табл. 2.2) [42]. Нинішню назву компанія отримала в червні 2000 р. в результаті злиття компаній «Pfizer» і «Warner-Lambert Company» [23].

З метою оцінки поточного стану підприємства і порівняння поточних показників з попередніми проводиться оцінка фінансового стану підприємства [30]. Під фінансовим станом підприємства розуміють сукупність показників, які відображають наявність, розміщення і використання наявних фінансових ресурсів. На підставі аналізу фінансового стану підприємства можна судити про поточний стан підприємства, про найслабші позиції у фінансовому стані підприємства, розробити заходи щодо поліпшення фінансово-економічного стану підприємства.

Інвестиційна привабливість підприємства визначається наявністю ряду факторів, серед яких найбільш значущими є: ризик, фінансове становище підприємства, дивідендна політика, інформація про діяльність підприємства, ефект від розвитку виробництва [31].

Фактори, що впливають на інвестиційну привабливість компанії, доцільно розділити на зовнішні і внутрішні чинники [32]. На основі цих факторів формується система зовнішніх і внутрішніх ризиків інвестиційного проекту. Дана система дуже важлива при прийнятті рішення по конкретному інвестиційному завданню. Основні фактори, які необхідно враховувати при оцінці інвестиційної привабливості підприємства [18]:

1. Галузева приналежність. Треба сказати, що конкурентоспроможність продукту багато в чому визначається репутацією відповідної галузі, в рамках якої відбувається створення продукту.

2. Власники підприємства. Важливою для інвестора є оцінка робочих і особистих якостей менеджерів стрічкою компанії. Володіння контрольним пакетом акцій, характер володіння фірмою - все це важливо, як в рамках поточної роботи фірми, так і для перспективи її розвитку, зростання і процвітання. Репутація власника компанії - важлива характеристика, яка може як позитивно, так і негативно вплинути на рішення потенційного інвестора.

3. Виробничий потенціал. На інвестиційну привабливість підприємства істотно впливає стан його виробничого потенціалу. Це повинні враховувати інвестори і кредитори. Вивчається капітал компанії і ефективність управління нею, загальний фінансовий стан організації. Слід зазначити один дуже важливий факт - капітал починає свою роботу тільки тоді, коли перейшов у виробничу форму.

4. Місцезнаходження. В інвестиційній привабливості підприємства цей фактор часто має вирішальне значення, особливо в нашій країні. Треба сказати, що в даний час в кожному регіоні України є підприємства, які, до речі, є місто утворюючими, але не є конкурентоспроможними в силу свого невдалого територіального розташування [33].

5. Управління підприємством. Макрорівень управління організацією слід вивчати при аналізі менеджменту [34]. Тут потрібно враховувати якісні характеристики розробки документації, які безпосередньо пов'язані зі стратегічним управлінням. Крім того, важливо вивчити систему податкового планування компанії, оцінити, наскільки вона досконала.

6. Інвестиційна програма. Інвестиційний проект повинен мати чітку, лаконічну інвестиційну програму, в якій повинні бути прописані об'єкти інвестування та їх характеристика, обсяг фінансування, а також тимчасові рамки заходів з реалізації інвестиційного проекту [35].

Відносини з владою. На початковому етапі взаємин між керівником і потенційним інвестором останньому необхідно з'ясувати, як називаються відносини між керівником компанії і представниками місцевої влади. Це необхідно зробити до запуску інвестиційного.

Аналіз структури та змін у вартості активів підприємства «Pfizer, Inc.» проводиться шляхом зіставлення показників активу балансу на початок і кінець звітного періоду за видами активів (табл. 2.1) [23].

Таблиця 2.1

Структура та динаміка активів «Pfizer Inc.», 2021-2022 рр., млн дол. США

№ з/п	Найменування показника	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення	2022 р. до 2021 р.
1	Необоротні активи усього, в т. ч.	130656	109496	-21160	0,84
1.1	Нематеріальні активи	48741	35211	-13530	0,72
1.2	Основні засоби	13865	13385	-480	0,97
1.3	Інвестиції	7015	2767	-4248	0,39
1.4	Інші необоротні активи	3227	2799	-428	0,87
2	Оборотні активи	41141	49926	8785	1,21
2.1	Запаси	7578	7508	-70	0,99
2.2	Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	8221	8025	-196	0,98
2.3	Грошові кошти та їх еквіваленти	1342	1139	-203	0,85
2.4	Інші оборотні активи	2289	2461	172	1,08
3	Вартість активів	171797	159422	-12375	0,93

Джерело: складено на основі [54].

Аналіз структури та динаміки активів «Pfizer, Inc.» протягом досліджуваного періоду свідчить про те, що загальний обсяг активів у 2022 р. зменшився на 12375 млн дол. США або на 7% і становив 159422 млн дол. США у порівнянні з 2021 р. Сума необоротних активів зменшилась на 21160 млн дол. США.

При аналізі власного капіталу підприємства оцінюються зміни у структурі та обсягах власних фінансових ресурсів.

Таблиця 2.2

Структура та динаміка власного капіталу «Pfizer Inc.», 2021-2022., млн дол.

США

№ з/п	Найменування показника	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення	2022 р. до 2021 р.
1.	Звичайний акціонерний капітал	464	467	3	1,01
2.	Додатково вкладений капітал	84278	86253	1975	1,02
3.	Нерозподілений прибуток / дохід (збитки)	85291	89554	4263	1,05
4.	Інший капітал	348	351	3	1,01
5.	Власний капітал, усього	71656	63758	-7898	0,89

Джерело: складено на основі [23].

У 2022 р. власний капітал «Pfizer, Inc.» зменшився на 11% і становив 63758 млн дол. США (табл. 2.2) [54].

Ефективність інвестиційної діяльності підприємства показує перевищення результатів над витратами, понесеними в ході реалізації інвестиційного проекту за певний часовий проміжок [37]. Перед реалізацією проекту необхідно порівняти всі ризики. Для цього необхідно провести розрахунки і порівняти показники «до» і «після» передбачуваного проекту. Якщо проектів кілька, необхідно змоделювати їх і розрахувати всі очікувані показники в ході їх теоретичної Здійснення. Далі на підставі отриманих значень потрібно буде прийняти рішення про раціональність реалізації будь-якого інвестиційного проекту з інвестиційного портфеля. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що показники продуктивності інвестиційного проекту потужно впливають на показники розвитку підприємства.

Зміни показників діяльності підприємства залежать від цілеспрямованості інвестиційної діяльності. Для досягнення

комерційної ефективності необхідно застосовувати ті інвестиційні проекти, які спрямовані на підвищення якості продукції, що випускається, або ті, які спрямовані на зниження собівартості продукції при збільшенні обсягів.

Таблиця 2.3.

Показники прибутковості «Pfizer Inc.»

Показник, %	Років				
	2018	2019	2020	2021	2022
Чиста рентабельність (збитковість) реалізованої продукції	15,2	16,0	4,7	9,3	10,5
Рентабельність (збитковість) сукупних активів	5,5	5,8	1,5	3,1	3,0
Рентабельність (збитковість) власного капіталу	7,1	7,5	2,1	4,3	4,0
Рентабельність (збитковість) довгострокового позикового капіталу	71,8	66,5	13,8	23,8	28,5
Рентабельність (збитковість) короткострокового позикового капіталу	105,6	95,8	25,0	50,9	62,1
Чиста рентабельність (збитковість) діяльності	8,9	9,9	2,5	4,8	5,1

Найчастіше оцінка рентабельності відображає динаміку, еквівалентну динаміці чистого доходу. Як видно з таблиці 2.3, чиста рентабельність реалізованих товарів у 2020 році показала 4,7%, а у 2021 році зросла в 2 рази до 9,3%. У 2022 році показник збільшився на 1,1%, загальне значення якого досягло 10,5%.

Розглянувши показники в таблиці 2.3, можна побачити, що чистий прибуток організації в 2019 році збільшилася на 2,3%, а в 2020 році на 0,3%. Рентабельність сукупного капіталу знизилася на 0,3% і впала на 4,0%.

Рентабельність загальних активів знизилася на 0,1%. Але при розгляді більш тривалого часового періоду очевидно, що рентабельність в 2018 і 2019 роках була вище, ніж в 2022 році. Чиста рентабельність реалізованої продукції в 2018 році склала 15,2%, рентабельність власного капіталу - 7,1%, а чиста рентабельність діяльності - 8,9%.

Аналіз показників показує, що збільшення рентабельності продажів у 2020 році на 4,6% спричинило збільшення рентабельності власного капіталу на 2,0%; Збільшення співвідношення оборотності активів на 0,8% викликало збільшення рентабельності власного капіталу до капіталу на 0,1%; збільшення

коефіцієнта капіталізації на 4,5% викликало збільшення рентабельності власного капіталу на 0,1%.

Найпопулярнішими і найбільш вигідними інвестиційними стратегіями «Pfizer Inc.» є:

1. «Сім самураїв» - агресивна стратегія, яка передбачає різке збільшення цінних паперів з можливістю раптового зниження вартості цінних паперів в портфелі, такий підхід передбачає різку прибутковість. Дана стратегія включає в себе акції «блакитних фішок», тобто складається з цінних паперів найуспішніших і найбільш ліквідних компаній з індексу ММВБ. Такі цінні папери відбираються за складною системою відбору, який включає математичний аналіз вимірювання ризику та розрахунок волатильності всього портфеля в цілому, діаграми, фундаментальний та технічний аналіз. Стратегія середньострокова, як правило, вона сидить від 3 до 5 років.

2. «Вікно в Америку» - стратегія середнього ризику, спрямована на довгострокові інвестиції. Він складається в основному з акцій «голих бичачих фішок» американського фондового ринку. Портфель в рамках цієї стратегії буде складатися з цінних паперів, що котируються на фондовій біржі. Інвестиції будуть спрямовані на акції найбільших світових компаній з точки зору капіталізації з індексу.

3. «Краща економіка в світі» - стратегія середнього ризику, спрямована на середньострокові капітальні вкладення в іноземні цінні папери. Портфель в рамках цієї стратегії буде складатися з фондів ETF, що торгуються на іноземних біржах, які складаються з акцій компаній найбільших економік світу - США, Китаю, Німеччини, Великобританії, Австралії та Японії.

4. «Єврооблігації» – це стратегія, яка має середній рівень ризику і передбачає довгострокові інвестиції. Портфель спрямований на внесення капіталу в фонди ETF, що торгуються на іноземних біржах, що складаються з єврооблігацій найбільших російських компаній. Ключова ідея - середньо- і довгострокові інвестиції в боргові інструменти, випущені найбільшими російськими компаніями, номіновані в іноземній валюті.

5. «Ф'ючерси» - це стратегія середнього ризику, спрямована на середньострокові капітальні вкладення. У стратегії використовуються похідні фінансові інструменти (ПФІ), орієнтовані на розміщення капіталу в ф'ючерсних контрактах на індекс РТС фондового ринку. Метою даної стратегії є отримання позитивного результату від інвестування в ПФІ.

4. Оцінка інвестиційної привабливості та інноваційного потенціалу «Pfizer, Inc.»

Як показують дослідження різних вчених останніх років, багатьом сучасним підприємствам не вистачає власних джерел для фінансування своєї діяльності і здійснення розширеного відтворення, тому організація починає залучати додаткові позикові кошти у вигляді інвестицій.

Оцінка та аналіз інвестиційної привабливості «Pfizer Inc.» - дуже важливий аспект на даному етапі розвитку економіки, правильна оцінка інвестиційної привабливості підприємства грає дуже важливу роль як для інвестора (вибір організації для інвестування), так і для самого підприємства (можливість залучення додаткових ресурсів, а також коригування його діяльності).

Однією з важливих складових економіки підприємства «Pfizer Inc.» є інвестиції. Сучасні компанії не можуть існувати без коштів для фінансування своєї діяльності, вони можуть бути як власними коштами, так і заміниками або залучатися. Всі сучасні компанії є одними з учасників інвестиційного процесу. Інвестиційний менеджмент традиційно розглядається через систему принципів прийняття управлінських рішень, які спрямовані на досягнення певних цілей підприємства, а також створення високого рівня інвестиційно-привабливого іміджу підприємства.

Метод дисконтованого грошового потоку (DCF) - це спроба оцінити привабливість інвестиційних можливостей на основі отриманих грошових потоків в майбутньому [19].

Основні переваги цього методу полягають в тому, що він дозволяє оцінювати організації з нерівномірними або негативними фінансовими результатами. Цей метод дозволяє оцінити реальну вартість підприємства, а також можливість знаходження від охопленого потенціалу.

Методика оцінки інвестиційної привабливості заснована на аналізі внутрішніх і зовнішніх факторів. Основною перевагою даної моделі є те, що вона враховує внутрішні і зовнішні фактори, що впливають на інвестиційну привабливість, але слід зазначити, що обґрунтованість даного методу досить суб'єктивна.

Комплексна оцінка інвестиційної привабливості компанії «Pfizer Inc.» є одним з найпопулярніших методів аналізу фінансового стану компанії. Проводиться аналіз економічного потенціалу фірми, фінансового стану фірми в інвестиційних цілях, оцінка рівня бізнес-планування [38].

Кожен з розглянутих методів має свої плюси і мінуси, вони різноманітні за напрямком досліджень і складом аналізованих показників. Для більш об'єктивного аналізу необхідно використовувати різноманітні підходи, чим їх більше, тим більш об'єктивною буде оцінка інвестиційної привабливості підприємства. Однак слід пам'ятати, що для аналізу того, де використовуються найрізноманітніші методики, необхідний досить великий і повний обсяг інформації, як внутрішньої, що стосується як самої організації, так і зовнішньої.

Аналіз і оцінка інвестиційної привабливості підприємства є частиною економічного аналізу і є найважливішим процесом системи управління підприємством [39]. Його функції в системі управління реалізуються через прийняття обґрунтованих рішень про доцільність вкладення інвестиційних коштів в той чи інший об'єкт, формування позитивного інвестиційного іміджу підприємства. Основною метою аналізу інвестиційної привабливості підприємств є кількісний оцінка досягнутого рівня інвестиційної привабливості даного підприємства.

Процес аналізу та оцінки інвестиційної привабливості «Pfizer Inc.» показаний на рис. 2.1.

Найважливішим етапом є виявлення значущих факторів, здатних вплинути на здійснення інвестицій, орієнтуючись на специфіку конкретного проекту [21].

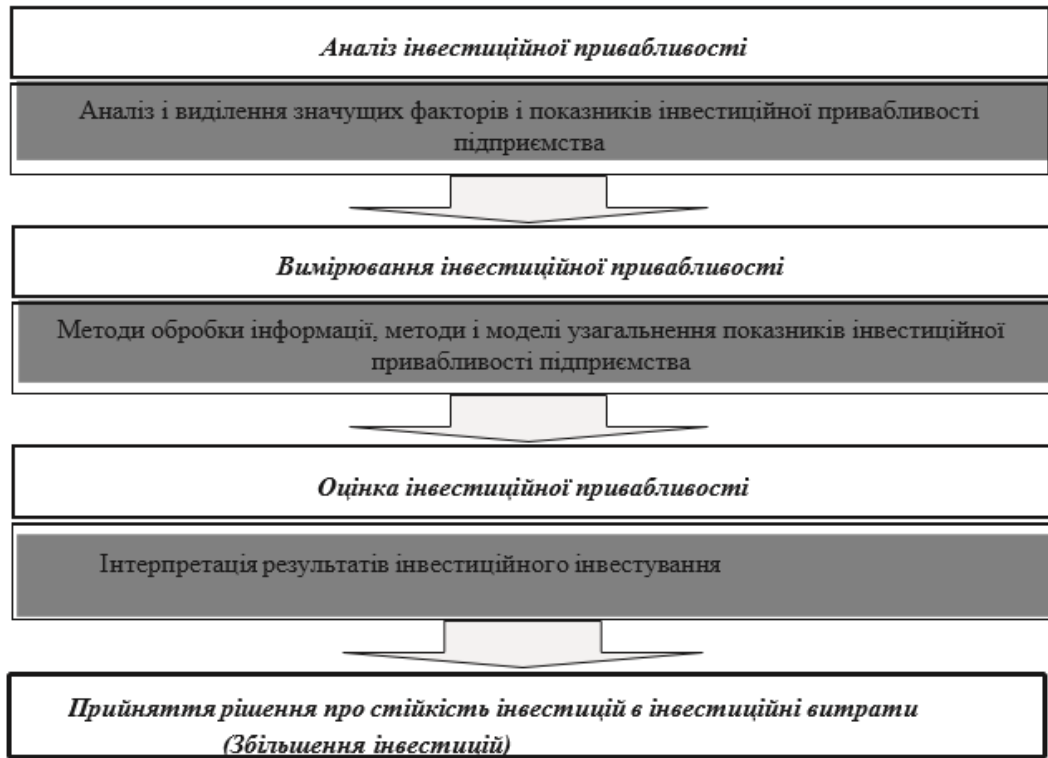

Рис. 2.1. - Взаємозв'язок аналізу, вимірювання та оцінки інвестиційної привабливості підприємства

Джерело: [10].

На етапі обробки інформації характеристики інвестиційної привабливості вимагають не тільки отримання кількісної характеристики інвестиційної привабливості, а й наявності основних значень показників. Базовими значеннями можуть бути середньогалузеві показники, рівень показників кредитних організацій, встановлених для надійних позичальників.

Правильна інтерпретація результатів вимірювання інвестиційної привабливості дозволить знизити невизначеність і уникнути ризиків [40].

Отже, ми провели аналіз підприємства за перерахованими методами і можемо сказати, що останнім часом Pfizer отримала значний прибуток від

продажу вакцини від COVID-19, що позитивно вплинуло на її фінансові показники. Згідно з даними за 2022 рік, чистий прибуток компанії склав \$21,8 млрд, що в 2,5 рази більше, ніж у попередньому році.

Під час розрахунку коефіцієнтів інвестиційного потенціалу та інвестиційної безпеки компанії «Pfizer, Inc.» були використані основні показники діяльності компанії зазначені в Консолідованому балансі та Консолідованому звіті про фінансові результати.

Таблиця 2.4

Коефіцієнти інвестиційного потенціалу та інвестиційної безпеки
«Pfizer Inc.», 2022 р.

Показник	Коефіцієнти вагомості	Значення	Бали	Результат
----------	-----------------------	----------	------	-----------

1. Показники рентабельності		0,40		0,56
1.1. Рентабельність активів, %	0,20	7,00	1	0,20
1.2. Рентабельність власного капіталу, %	0,20	17,49	1	0,20
1.3. Рентабельність продажу, %	0,20	20,79	2	0,40
1.4. Рентабельність продукції, %	0,20	99,16	2	0,40
1.5. Рентабельність оборотних активів, %	0,20	22,34	1	0,20
2. Показники ліквідності і платоспроможності		0,30		0,30
2.1. Коефіцієнт поточної ліквідності	0,25	1,57	2	0,50
2.2. Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,25	1,33	2	0,50
2.3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,25	0,04	-2	-0,50
2.4. Величина власних оборотних коштів (робочий, функціонуючий капітал)	0,25	18068,00	2	0,50
3. Показники стану та структури капіталу		0,30		-0,12
3.1. Коефіцієнт автономії, %	0,20	39,99	1	0,20
3.2. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,20	0,28	-1	-0,20
3.3. Забезпеченість запасів власними оборотними коштами	0,20	2,41	-2	-0,40
3.4. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами, %	0,20	36,19	2	0,40
3.5. Коефіцієнт інвестування	0,20	0,58	-2	-0,40
Інвестиційна безпека				-0,60
1. Коефіцієнт фінансового ризику	0,20	1,50	-2	-0,40
2. Коефіцієнт заборгованості	0,20	0,64	0	0
3. Коефіцієнт співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	0,20	1,72	2	0,40
4. Коефіцієнт поточних зобов'язань	0,20	0,33	-1	-0,20
5. Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	0,20	0,67	-2	-0,40
Інвестиційний потенціал				0,74

Рентабельність активів визначається як відношення прибутку до середньорічної вартості усіх активів, тобто показує скільки прибутку припадає на 1 грн. активів, характеризує ефективність управління підприємством.

Значення нормативу поточної ліквідності за весь період аналізу нижче 1 не застосовувалося. Це говорить про те, що поточні зобов'язання підприємства забезпечені його оборотними активами. Коефіцієнт проміжної ліквідності має і тенденцію до зростання, що є позитивним моментом в діяльності підприємства. Те ж саме можна сказати і про коефіцієнт абсолютної ліквідності. Виходячи зі значень цих коефіцієнтів, можна сказати, що у компанії достатньо коштів для постійного погашення поточних зобов'язань.

Значення коефіцієнта товарообігу має тенденцію до збільшення. Це позитивна тенденція. А ось що стосується низького значення коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості, то це не дуже хороший показник, який свідчить про наявність боргів підприємства і обмеження його короткострокової ліквідності. Скорочується час обороту активів і це є позитивною тенденцією для компанії.

Значення показників коефіцієнтів оборотності активів і товарно-матеріальних цінностей свідчить про відсутність застарілих запасів на підприємстві. У свою чергу, накопичення запасів на складах підприємства негативно позначиться на зростанні і фінансово-економічному розвитку підприємства.

Зокрема, в 2020 році Pfizer була однією з перших компаній, які запустили клінічні випробування вакцини від COVID-19, а в листопаді 2020 року була оголошена про ефективність вакцини на рівні 95%. У грудні 2020 року вакцина отримала дозвіл на застосування в США, а потім і в інших країнах світу.

У 2021 році Pfizer продовжувала активно виробляти та поставляти вакцину від COVID-19, а також займатися виробництвом та продажем інших лікарських препаратів. У березні 2021 року Pfizer оголосила про плани відкрити нові виробничі потужності в США та європейських країнах для виробництва вакцини від COVID-19.

Загалом, фінансові та інвестиційні показники Pfizer, Inc. у 2022 році свідчать про успішну діяльність компанії та високий рівень інтересу інвесторів до її продукції.

Конкурентоспроможність: Інвестори шукають компанії, які можуть успішно конкурувати на ринку. Конкурентоспроможність забезпечується правильним маркетингом, якісним продуктом та послугами, а також ефективним управлінням ресурсами.

Якість управління: Інвестори шукають компанії, які мають ефективну систему управління та лідерів, які можуть досягати мети компанії та забезпечувати її розвиток. Якість управління забезпечується правильним

розподілом ресурсів, залученням талановитих працівників та вдосконаленням бізнес-процесів.

З огляду на фінансові показники, які були наведені в попередньому відповіді, можна зробити висновок, що Pfizer є успішною компанією з високим рівнем доходів та прибутків. Це може бути привабливим для інвесторів, які шукають стабільність та надійність.

Щодо інноваційного потенціалу компанії, Pfizer відома своїми науковими дослідженнями та розробками в галузі фармацевтики. Компанія має значні інвестиції в дослідження та розробки, які можуть привести до створення нових лікарських препаратів та вакцин. Наприклад, після успіху з вакциною від COVID-19, компанія може зосередитися на дослідженнях та розробках в галузі онкології, неврології та інших областях.

Крім того, Pfizer має сильну ринкову позицію та багато партнерів, що може стати додатковою перевагою для інвесторів.

Загалом, оцінюючи інвестиційну привабливість та інноваційний потенціал компанії Pfizer, Inc., можна сказати, що вона може бути цікавою для інвесторів, які шукають стабільність та можливості для росту. Однак, варто бути уважним і детально вивчати всі фактори, що впливають на інвестиційну прийнятність рішення.

5. Формування і реалізація інвестиційної політики компанії «Pfizer, Inc.»

Компанія «Pfizer, Inc.» використовує наступні методи аналізу інвестиційної привабливості. Після проведення аналізу керівництво визначає в якому напрямку формувати інвестиційну політику.

1. Методи бухгалтерського обліку, при яких основою аналізу інвестиційної привабливості підприємства є його фінансовий стан. Найбільш

поширеними показниками є показники ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Показники оцінки інвестиційної привабливості

Група показників	Показник
Нормативи ліквідності	Коефіцієнт абсолютної ліквідності
	Норматив строкової ліквідності
	Норматив поточної ліквідності
	Коефіцієнт загальної ліквідності
Показники фінансової стійкості	Коефіцієнт автономності
	Коефіцієнт довгострокових позик
	Співвідношення реальної вартості майна
	Відношення позикових коштів до власного капіталу
Показники ділової активності	Коефіцієнт загальної оборотності активів
	Коефіцієнт оборотності оборотних активів
Показники рентабельності	Маржа витрат
	Рентабельність продажів
	Рентабельність активів
	Рентабельність власного капіталу

Джерело: розроблено автором на основі [12].

Показники ліквідності дозволяють визначити здатність підприємства оплачувати свої короткострокові зобов'язання шляхом продажу оборотних активів. Показником, який характеризує стійкість фінансового становища підприємства, традиційно є фінансова стійкість. Коефіцієнти фінансової стійкості допомагають визначити фінансову незалежність по кожному елементу активів і по всьому майну підприємства.

Аналіз ділової активності передбачає комплексне дослідження як в ретроспективному періоді, так і оцінку динаміки підприємницької діяльності, перспектив подальшого розвитку, а також ефективності використання всіх

наявних ресурсів - дає уявлення про якість управління, ступеня гнучкості ринкового маневрування в швидко мінливому ринковому середовищі.

Показники рентабельності «Pfizer, Inc.» дають більш повний результат виробничо-господарської діяльності підприємства, оскільки дозволяють зіставити прибуток з витраченими ресурсами.

2. Ринкові методи, які базуються на результатах аналізу локальної інформації про компанію, акції якої розміщені на ринку цінних паперів. У процесі застосування методології ринкового підходу аналізується рентабельність капіталу, ціна акцій на біржі, рівень дивідендів, розраховуються показники доданої ринкової вартості, загальна рентабельність акціонерів.

Інвестиційну привабливість можна в значній мірі охарактеризувати коефіцієнтом q-Тобіна, який відображає зростання ринкової капіталізації підприємства. Якщо коефіцієнт Тобіна $q > 1$, то ринкова вартість перевищує балансову вартість активів компанії. Це означає, що зростання ринкової вартості відображає не тільки зростання матеріальних активів, а й зростання ділової репутації, інтелектуального капіталу, надійності партнерських відносин та інших нематеріальних активів компанії. Високе значення коефіцієнта Тобіна (q) стимулює інвесторів вкладати кошти [41].

Стадії життєвого циклу підприємства мають на увазі різницю в підходах до інвестиційної політики. Очевидно, що на стадії «дитинство» і «юність» підприємства стратегії будуть істотно відрізнятися від стадій «зрілості». Однак не тільки вік підприємства, а й положення на ринку і фінансова стійкість дадуть остаточну відповідь про необхідність і можливості реалізації інвестиційної політики.

Характер розвитку підприємства «Pfizer, Inc.» породжує кілька паралельних циклів накопичення і розподілу інвестиційних ресурсів. Тут можна відзначити лише поняття безперервної або ступінчастої зміни, які принципово відрізняються. Поступові поліпшення зазвичай походять з концепції lean 5s, яка передбачає в основному безперервні зміни. Природно, їх

можна вважати безперервними досить умовно, так як часовий проміжок між накопиченням грошових Кошти, інвестиції та зміни невеликі [26]. Ступінчасті зміни визначають вектор розвитку підприємства в середньостроковій (як мінімум) перспективі і пов'язані зі значними витратами (власними або позиковими).

На початковому етапі розробки інвестиційної політики визначається необхідність концентрації ресурсів з точки зору основної діяльності, або їх диверсифікації, з метою підвищення стійкості підприємства до стресів. На думку авторів, з метою зниження можливих ризиків доцільно проводити інвестиційну політику в двох напрямках [42].

1. Для поетапних змін в діяльності підприємства «Pfizer, Inc.» необхідно орієнтуватися на основну діяльність в рамках природної монополії, особливо в плані обслуговуючих функцій, заснованих на високих технологіях (датчики перегріву, встановлені у вузлах з максимальним енергетичним навантаженням, або у важкодоступних місцях, тепловізійні системи для неруйнівного контролю комунікацій тощо). Необхідно відзначити, що концентрація ресурсів пов'язана з високими інвестиційними ризиками. При цьому поряд з прагненням отримати найвищий рівень віддачі вкладеного капіталу при мінімальних інвестиційних витратах необхідно враховувати соціально значущий склад змін, а саме вивільнення або створення нових робочих місць, необхідність перепідготовки або підвищення кваліфікації кадрів, додаткові витрати при збільшенні заробітної плати (а також податку навантаження).

2. Поступові зміни потрапляють в поняття бережливого виробництва 5с, які супроводжують діяльність підрозділів, пов'язаних з конкурентними напрямками діяльності, такими як комплексні аналізи складу і якості води, ремонтно-відновлювальні роботи різного роду [28].

3. Розробляючи інвестиційну політику «Pfizer, Inc.», необхідно узгодити основні цілі з точки зору пріоритету, обсягу і термінів. Першим етапом реалізації інвестиційної політики є завдання оптимізації чисельності

персоналу, в контексті майбутніх змін. При цьому враховується безліч факторів, починаючи від стану ринку праці в регіоні і закінчуючи складом працівників на підприємстві. Важливо визначити ці кадри, які (при відповідній перепідготовці) будуть готові ефективно працювати після вкладених коштів.

4. Очевидно, що існує конфлікт цілей (в нашому випадку локальних і глобальних), який визначається як терміни реалізації проекту, ризики неповернення інвестицій, зміна конкурентного середовища і складність прогнозування логістики. Проте необхідно орієнтуватися на поетапні зміни в діяльності підприємства, модернізувати і нарощувати потужності в найбільш прибуткових, з точки зору конкуренції, залучаючи не тільки приватних інвесторів.

При розробці та реалізації інвестиційної політики необхідно дотримуватися принципів сталого розвитку на еколого-ресурсних, економічних і соціальних принципах та відповідного інституційного забезпечення, тобто діяти в інтересах як сучасних, так і майбутніх поколінь.

Крім того, інвестиційний процес «Pfizer, Inc.» безпосередньо пов'язаний з соціальними, економічними та екологічними аспектами глобального і регіонального характеру, економічним становищем будь-якої держави, тому вони не тільки збільшують виробництво, тим самим сприяючи валовому національному доходу, розвиваючи економічну конкуренцію, задовольняючи попит на товари і послуги.

Таким чином, перераховані вище умови призводять до пошуку найбільш сприятливих джерел інвестицій, підвищення інвестиційного потенціалу і поліпшення аналізу інвестиційного стану підприємства.

Основною метою інвестиційної стратегії є створення оптимальних умов для вкладення власних і позикових фінансових та інших ресурсів, що забезпечують зростання доходів і капіталу, розширюють господарську діяльність підприємства, створюють найкращі умови для перемоги в конкурентній боротьбі [29].

Крім того, виділяють підцілі, такі як: створення стратегії тактики, пошук ефективних об'єктів інвестування, оптимального варіанту інвестиційного проекту, пошук джерел інвестиційних ресурсів, максимальний результат в процесі реалізації. Тому основним завданням фінансового менеджера є розширення і оновлення номенклатури продукції, що випускається, збільшення виробництва, зниження витрат, прискорення темпів впровадження нових продуктів і програмного забезпечення. Підвищення конкурентоспроможності. Для цього він повинен розробити і сформулювати стратегічні цілі інвестиційної політики компанії,

Розглядаючи інвестиційну стратегію «Pfizer, Inc.», слід зазначити, що це напрямки і методи підтримки матеріально-технічної бази виробництва [30].

Однак інвестор буде працювати не з кожним бізнесом. Організація повинна володіти рядом характеристик і навичок, які б залучали інвестиції в бізнес. Перш за все, ви повинні розуміти, що ваші ідеї та проект повинні відповідати реаліям часу. В даний час все більшої популярності набувають розумні системи, різні види робіт, чат-боти і багато інших ідей, пов'язаних з ІТ-технологіями та оптимізацією виробництва.

Одним із трендів, який торкнувся споживачів останнім часом, є робота з голосом. Компанії різних сфер діяльності виявляють інтерес до технологій синтезу мови. Аудиторія адаптувалася до спілкування з голосовими помічниками, і бізнес продовжить включати в свої процеси все більше текстових і голосових віртуальних робіт.

Результатами інвестиційної політики «Pfizer, Inc.» є, по-перше, інновації, екологічно чисті рішення і технології, які визначають високий рівень довіри, ділову репутацію і перспективи роботи в даній компанії, по-друге, фінансові показники бізнесу. Ефективні інструменти побудови відповідних стійких та соціально відповідальних систем також потребують постійного вдосконалення, оскільки вони сприяють спільним цінностям, довірі та співпраці.

Однак перед вибором стратегії йому необхідно провести інвестиційне планування. На цьому етапі визначаються цілі, заходи, потреба в інвестиційних ресурсах, способи фінансування інвестиційної діяльності, послідовність і терміни досягнення цілей, шляхи їх досягнення і формується інвестиційний портфель, який буде включати інвестиційні програми і проекти організації. Останні групуються за різними критеріями, таким як райони, регіони або ступінь ризику. Керівництво також зобов'язується розробити план реалізації і виходу з програм за потреби.

До речі, основними джерелами фінансування інвестиційної діяльності «Pfizer, Inc.» є позикові або позикові кошти інвесторів, позабюджетних фондів, державного бюджету та іноземних інвесторів. Точно так же, щоб політика була дійсно ефективною, необхідно реалізувати інвестиційну стратегію, яка буде представляти собою комплекс практичних прийомів реалізації в короткостроковій перспективі з урахуванням оцінки можливостей фірми. Менеджери спираються на внутрішні і зовнішні фактори, щоб отримати максимальну віддачу від своєї діяльності. Дослідник Д. Белл визначає, що «зовнішнє середовище організації включає в себе наступні елементи: як споживачів, конкурентів, державних органів, постачальників, фінансових установ і виснаження людських ресурсів, пов'язаних з діяльністю організації».

Обов'язковою внутрішньою основою формування інвестиційної політики будь-якого господарюючого суб'єкта є ефективність управління нею.

Висновки

На основі проведеного дослідження, нами були сформульовані наступні висновки:

1. Інвестиційна привабливість компанії залежить від багатьох факторів, включаючи економічні та соціальні чинники. Основними теоретичними та методологічними засадами інвестиційної привабливості компанії є:

Фінансова стабільність компанії: Інвестори шукають компанії, які мають стабільні прибутки, низький рівень заборгованості та високу рентабельність. Фінансова стабільність забезпечується правильним фінансовим плануванням та контролем над витратами.

Інноваційний потенціал: Інвестори шукають компанії, які можуть інноваційно розвиватися та прогресувати на ринку. Інноваційний потенціал забезпечується постійним вдосконаленням продукту та процесів, а також дослідженнями та розробками.

2. Слід зазначити, що в даний час відсутня єдина методика аналізу інвестиційної привабливості, яка відображала б всі аспекти діяльності підприємства і необхідний комплексний підхід. Порядок аналізу інвестиційної привабливості підприємства і використовувані методи багато в чому залежать від суб'єктів і цілей оцінки інвестиційної привабливості. В результаті оцінки інвестиційної привабливості підприємство можна віднести до одного з чотирьох видів: абсолютно непривабливий суб'єкт господарювання - вкладати кошти не вигідно, так як вкладення коштів може привести до неповернення вкладених ресурсів; низький - характеризуються співвідношенням прибутковості і ризику, при якому інвестор зможе окупити вкладені кошти, але це не призведе до великого прибутку; середній - при такому типі вкладати кошти буде вигідно і надійно, але віддача від інвестицій не буде високою; високий – можна інвестувати кошти, які приведуть до високої прибутковості при помірних ризиках або інвестиції будуть з низькою прибутковістю з низьким ступенем ризику.

3. Підприємство Pfizer, Inc., орієнтоване на зміцнення своїх конкурентних позицій, постійно застосовує заходи щодо підвищення інвестиційної привабливості: трансформація структури управління – аналіз

центрів прибутку, вдосконалення бізнес-процесів, злиття (поділ) бізнес-одиниць з метою оптимізації процесів тощо; реорганізація структури активу включає оновлення основних фондів, оптимізацію запасів матеріалів і готової продукції, оптимізацію фінансових вкладень; оптимізація структури капіталу полягає у збільшенні (зменшенні) обсягу позикових коштів, заміні короткострокових зобов'язань довгостроковими, зміні розміру статутного капіталу, кількості акцій; модернізація виробництва і оновлення продукції здійснюється за рахунок використання інновацій, модернізації всіх технологічних процесів підприємства, освоєння нових перспективних каналів збуту, виконання екологічних вимог.

4. Дослідження показало, що для залучення капіталу Pfizer, Inc. необхідно підвищити рівень інвестиційної привабливості підприємства, що характеризується здатністю ефективно управляти своєю діяльністю. Найважливішим етапом прийняття рішення інвестором є аналіз і оцінка інвестиційної привабливості об'єкта інвестування. Застосування комплексного підходу до оцінки інвестицій забезпечує більш глибоке розуміння даної економічної категорії і, як наслідок, можливість ефективного управління інвестиційною діяльністю.

5. Pfizer, Inc. є однією з найбільших фармацевтичних компаній в світі, заснованою у 1849 році в США. Компанія займається розробкою, виробництвом та продажем лікарських препаратів для лікування різних захворювань. Інвестиційна привабливість компанії Pfizer, Inc. залежить від багатьох факторів, включаючи фінансові показники, інноваційний потенціал, ринкову позицію та інші чинники.

Список використаної літератури

1. Bondarenko N. V., Vlasiuk S. A., Derkach T. A. INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF UKRAINIAN AGRARIAN SECTOR. *Collected Works of Uman National University of Horticulture*. 2021. Vol. 2, no. 98. P. 195–203.

URL: <https://doi.org/10.31395/2415-8240-2021-98-2-195-203> (date of access: 21.04.2023).

2. Dimova D. INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF WELLNESS SECTOR. *Entrepreneurship*. 2021. Vol. 9, no. 2. P. 47–57. URL: <https://doi.org/10.37708/ep.swu.v9i2.4> (date of access: 21.04.2023).

3. Evaluation of seaports' investment attractiveness / O. Palyvoda et al. *Investment Management and Financial Innovations*. 2020. Vol. 17, no. 3. P. 160–174. URL: [https://doi.org/10.21511/imfi.17\(3\).2020.13](https://doi.org/10.21511/imfi.17(3).2020.13) (date of access: 21.04.2023).

4. Plakhotnikova L. O., Bulakh T. M. Specifics of the Investment Attractiveness at Company Level. *Statistics of Ukraine*. 2021. Vol. 91, no. 1. P. 26–33. URL: [https://doi.org/10.31767/su.1\(92\)2021.01.03](https://doi.org/10.31767/su.1(92)2021.01.03) (date of access: 21.04.2023).

5. Tleppayev A., Azhibayeva A. Investment attractiveness of energy saving measures. *E3S Web of Conferences*. 2020. Vol. 220. P. 01010. URL: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202022001010> (date of access: 21.04.2023).

6. Windhyastiti I., Hidayatullah S., Khourouh U. Investment attractiveness rating and factors affecting. *Accounting*. 2021. P. 161–166. URL: <https://doi.org/10.52677/j.ac.2020.10.001> (date of access: 21.04.2023).

7. KEY FACTORS OF INVESTMENT EVALUATION ATTRACTIVENESS OF THE ENTERPRISE / A. GULEI et al. *Ukrainian Journal of Applied Economics*. 2021. Vol. 6, no. 4. P. 153–160. URL: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2021-4-18> (date of access: 21.04.2023).

8. Binda J. P. ASSESSMENT OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF INDUSTRIAL ENTERPRISES. *Journal Impact Factor*. 2020.

9. Evaluation of enterprise investment attractiveness under circumstances of economic development / O. Ilyash et al. *Bulletin of Geography. Socio-economic Series*. 2020. Vol. 47, no. 47. P. 95–113. URL: <https://doi.org/10.2478/bog-2020-0006> (date of access: 21.04.2023).

10. O. Bakhtiyor. THEORETICAL ASPECTS OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS. *American Journal of Business Management, Economics and Banking*. 2023. P. 144–149.

11. Васильєва С. М. АНАЛІЗ СУТНОСТІ СИСТЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. № 3(03)/. С. 3–7. URL: <https://doi.org/10.32782/dees.3-1> (дата звернення: 21.04.2023).

12. ВІДНОСИНИ ВЛАСНОСТІ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНДИКАТОР ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ В УМОВАХ NEXT NORMALITY ТА ІНДУСТРІЇ 4.0 / О. О. Корогодова та ін. *Економічний вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. 2022. № 20. URL: <https://doi.org/10.20535/2307-5651.20.2021.252850> (дата звернення: 21.04.2023).

13. Денисенко М. П., Юринець З. В. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ РИЗИКОВИМИ СИТУАЦІЯМИ В УМОВАХ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ТА БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ. *Ekonomika ta derzhava*. 2022. № 9. С. 4–7. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.9.4> (дата звернення: 21.04.2023).

14. Карнаушенко А. С., Гребенюк Н. В., Петренко В. С. АГРОПРОМИСЛОВА ІНТЕГРАЦІЯ – ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2023. № 3(82). С. 184–189. URL: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2022.3.26> (дата звернення: 21.04.2023).

15. Ковальова О., Іоргачова М. ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ ЯК ІНДИКАТОР ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА. *Економіка та суспільство*. 2022. № 46. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-46-16> (дата звернення: 21.04.2023).

16. Кравченко М., Павленко Т. ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ: МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ. *Економіка та суспільство*. 2022. № 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-104> (дата звернення: 21.04.2023).
17. СКОРОХОД І. П., ЗАЛЕЦЬКА І. О. ПЕРСПЕКТИВИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ. *Scientific Bulletin of PUET: Economic Sciences*. 2022. № 2-2(104) 2021. URL: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2021-2-2-7> (дата звернення: 21.04.2023).
18. Федевич Л., Ососкало С. ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ. *Наука і техніка сьогодні*. 2022. № 13(13). URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-13\(13\)-220-230](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-13(13)-220-230) (дата звернення: 21.04.2023).
19. Фесенко Г. О. РОЛЬ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНУ У ДИНАМІЧНОМУ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*. 2022. № 22. С. 79–85. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.22.79> (дата звернення: 21.04.2023).
20. ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ВПЛИВУ НА НИХ СТЕЙКХОЛДЕРІВ / К. Мамонов та ін. *Financial and credit activity problems of theory and practice*. 2022. Т. 2, № 43. С. 193–201. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.43.2022.3511> (дата звернення: 21.04.2023).
21. А. В. К., А. В. К., В. В. К. АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ. *Manager. Bulletin of Donetsk State University of Management*. 2021. Т. 90, № 1. С. 96–103. URL: <https://doi.org/10.35340/2308-104x.2021.90-1-11> (дата звернення: 21.04.2023).

22. Гурова К., Мельничук М., Пащенко А. ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА. *Економіка та суспільство*. 2021. № 32. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-77> (дата звернення: 21.04.2023).
23. Pfizer, Inc. URL: <https://www.pfizer.com/> (date of access: 21.04.2023).
24. Поясник Г. АНАЛІЗ МЕТОДИЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2021. № 26. С. 132. URL: <https://doi.org/10.30977/ppb.2226-8820.2021.26.132> (дата звернення: 21.04.2023).
25. Скороход І. П., Зозуля Є. С. РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ. *Підприємництво та інновації*. 2021. № 20. С. 25–32. URL: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/20.3> (дата звернення: 21.04.2023).
26. Шиян Н. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СУБ'ЄКТІВ АГРОБІЗНЕСУ. *Економіка та суспільство*. 2021. № 34. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-9> (дата звернення: 21.04.2023).
27. Parfentseva N., Holubova H., Samoilenko A. СТАТИСТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*. 2021. Т. 2, № 8. С. 66–78. URL: <https://doi.org/10.32750/2021-0207> (дата звернення: 21.04.2023).
28. Єльнікова Ю. В. ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНИХ КОМПАНІЙ: ВИКЛИКИ ДЛЯ ПРОЗОРОСТІ ТА КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ. *Фінансовий простір*. 2020. № 3(39). С. 122–129.

URL: [https://doi.org/10.18371/fp.3\(39\).2020.215179](https://doi.org/10.18371/fp.3(39).2020.215179) (дата звернення: 21.04.2023).

29. Калінеску Т. В., Безрукова А. С. ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА. *TIME DESCRIPTION OF ECONOMIC REFORMS*. 2020. № 4. С. 13–20. URL: <https://doi.org/10.32620/cher.2019.4.02> (дата звернення: 21.04.2023).

30. Колесник В. І. Стимулювання творчої праці персоналу як фактор підвищення інвестиційної привабливості підприємств харчової промисловості. *Food Industry Economics*. 2020. Т. 12, № 2. URL: <https://doi.org/10.15673/fie.v12i2.1741> (дата звернення: 21.04.2023).

31. Копил О. В. Методика оцінки інвестиційної привабливості країни для розвитку сфери культури. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2020. Т. 29, № 2. С. 40–50. URL: <https://doi.org/10.32342/2074-5362-2020-2-29-4> (дата звернення: 21.04.2023).

32. Hulai V., Nikolaiev S., Yelshynova V. ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ В МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ НА ПРИКЛАДІ КРАЇН З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2020. № 2 (8). С. 276–293. URL: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2020-02-276-293> (дата звернення: 21.04.2023).

33. Konakova K. ІНДИКАТОРИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ. *PROBLEMS AND PROSPECTS OF ECONOMIC AND MANAGEMENT*. 2020. № 2(22). С. 43–50. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2020-2\(22\)-43-50](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2020-2(22)-43-50) (дата звернення: 21.04.2023).

34. Крамаренко І. С. Галузеві особливості інвестиційної привабливості підприємств. *Агросвіт*. 2019. № 21, листоп. С. 30–35.

35. Мацибора Т. В. Оцінка інвестиційної привабливості продукції сільськогосподарських підприємств. *Економіка АПК*. 2019. № 1 (291). С. 50–55.
36. Негода Ю. В. Оцінка та підвищення інвестиційної привабливості аграрного сектору економіки країни. *Агросвіт*. 2019. № 15, серп. С. 14–19.
37. Сидоров І. П. Удосконалення методики оцінки інвестиційної привабливості молокопереробних підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 14, лип. С. 27–32.
38. Тетяна Євгенівна С. ВДОСКОНАЛЕННЯ НАПРЯМКІВ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМСТВА. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2019. Т. 4. С. 221–226. URL: <https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2019.4.28> (дата звернення: 24.04.2023).
39. Chaika K. КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ РЕПРЕЗЕНТАТИВНОСТІ РЕЙТИНГІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ КРАЇН. *PROBLEMS AND PROSPECTS OF ECONOMIC AND MANAGEMENT*. 2019. № 4(20). С. 105–110. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-4\(20\)-105-110](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-4(20)-105-110) (дата звернення: 24.04.2023).
40. Nazarenko D. V. Аналіз інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств України. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*. 2019. № 2(80). С. 57–61. URL: <https://doi.org/10.32845/bsnau.2019.2.11> (дата звернення: 24.04.2023).
41. Shyshkina O., Kalchenko O. РИЗИКОЗАЛЕЖНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ВІД ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ. *PROBLEMS AND PROSPECTS OF ECONOMIC AND MANAGEMENT*. 2019. № 2 (18). С. 245–260. URL: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-2\(18\)-245-260](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2019-2(18)-245-260) (дата звернення: 24.04.2023).

42. Vashechko Y. V. Напрями підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*. 2019. № 2(80). С. 32–36.
URL: <https://doi.org/10.32845/bsnau.2019.2.6> (дата звернення: 24.04.2023).